

Examenul național de bacalaureat 2026

**Proba E. d)
Sociologie**

SIMULARE

Profilul umanist din filiera teoretică

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de trei ore.**

I. TÉTEL

(30 punct)

Îrja a vizgalapra a feladatok sorszámát, és tüntesse fel mellettük a helyes válasz betűjelét! Egyetlen helyes válaszlehetőség van.

1. A társadalmi normák és értékek belsővé tételén alapuló szocializáció, amely a részvételi társadalmi integráció formális eszközein keresztül valósul meg, célja:
 - a. az iskolának, mint intézménynek
 - b. a diszkordáns nevelésnek
 - c. a társadalmi normáktól eltérő nevelésnek
 - d. az elsődleges szocializációnak
2. Amikor a politikai pártok ellenzékben vannak, akkor szerepük:
 - a. a kormány által kezdeményezett összes politikát megszavazni
 - b. megakadályozni a kollektív fellépéseket
 - c. támogatni a hatalmon levő párt politikáját
 - d. a kormány által kezdeményezett politikákra alternatívákkal szolgálni
3. A szervezetek tevékenységük hatékonyságát növelik, amikor:
 - a. egyéneket vonnak be a csapatmunka megkérdőjelezését célzó eljárásokba
 - b. az egyéneket nem vonják be a csapat által koordinált munkába
 - c. a tagok erőfeszítéseit összehangolják egy közös cél elérése érdekében
 - d. az egyének körében a tevékenység közös céljainak hiányát hangsúlyozzák
4. A civil társadalom a működését az alábbi létrehozásának a lehetőségére alapozza:
 - a. hatalmon levő politikai pártok
 - b. civil szervezetek
 - c. kormányzati intézmények
 - d. ellenzékben levő politikai pártok
5. Minél több egyén pozitív szocializációja társadalmi szempontból a következőhöz vezet:
 - a. a társadalomban tapasztalható életminőség romlásához
 - b. az objektív szekularizációhoz
 - c. a társadalomban tapasztalható életminőség javulásához
 - d. bizonyos előítéletek kialakulásához
6. A korrupció, mint társadalmi jelenség, ugyanazt jelenti, mint:
 - a. az erkölctől, a törvénytől való eltérés állapota
 - b. a lakosság életszínvonalának romlása társadalmi szinten
 - c. a sztereotípia
 - d. az előítélet
7. Amikor helyi szinten azt a felfogást támogatják, hogy a migránsok nem élhetnek a munkához való jogukkal, akkor kialakul:
 - a. a korrupció
 - b. a diszkrimináció
 - c. a bűnözés
 - d. a társadalomellenes cselekvés
8. A társadalom által kínált modellek alapját képezhetik az egyén társadalmi beilleszkedésének. Ez példája:
 - a. a negatív szocializációnak
 - b. deszocializációnak
 - c. a reszocializációnak
 - d. a pozitív szocializációnak
9. A családtagok életéhez és fejlődéséhez szükséges minden anyagi feltétel biztosítása a következő funkció teljesítését jelenti:
 - a. biológiai
 - b. pszicho-affektív
 - c. gazdasági
 - d. szocializációs
10. A társadalmi kockázatok csökkentése a munkanélküliséggel, betegséggel, öregséggel szembesülő egyének és családok számára egy olyan állam feladatkörébe tartozik, amely:
 - a. nem létezik
 - b. szociális
 - c. kommunista
 - d. önkényuralmi

II. TÉTEL

(30 pont)

Adott az alábbi szöveg:

Számos ember másokra vonatkozóan előre kialakult véleménnyel rendelkezik, ezek a vélemények pletykákra és „hallomásból” származó információkra alapoznak, nem pedig a közvetlen ismeretre. A sztereotípiákat és az előítéleteket nagyon nehéz megváltoztatni, mivel sok közülük az elsődleges csoportokon (család, baráti kör) és a tágabb közösségen (etnikai, vallási csoport, városrész, régió, ország) keresztül adódik át. Így előfordulhatnak elfogult, gyakran negatív attitűdök, vagy diszkriminatív cselekmények, amelyek másokkal szembeni helytelen bánásmódot jelentenek.

- a. Fogalmazza meg egyetlen mondatban a szöveg alapgondolatát! **2 pont**
- b. Válasszon ki a szövegből két szociológiai fogalmat! **2 pont**
- c. Fejtse ki a b. alpontban említett két szociológiai fogalom jelentését! **6 pont**
- d. Magyarázza meg körülbelül egy oldal terjedelemben, a b. alpontban említett szociológiai fogalmak közötti összefüggéseket! **8 pont**
- e. Állítson fel egy szociológiai kutatási hipotézist a megadott szöveg felhasználásával! **6 pont**
- f. Érvekkel támassza alá annak a ténynek társadalmi jelentőségére vonatkozó személyes véleményét, hogy az emberek többsége a szocializáció révén alkalmazkodik a társadalmi normákhoz és értékekhez, ugyanakkor vannak olyan esetek is, amelyek delikvens tettek elkövetéséhez vezetnek. **6 pont**

III. TÉTEL

(30 pont)

Válaszolja az alábbi kérelmekre:

- 1. Határozza meg a *referenciacsoport* fogalmát! **3 pont**
- 2. Sorolja fel az *interjú* két jellemzőjét! **6 pont**
- 3. Mutasson be, körülbelül fél oldalas terjedelemben, amelyben a fogalmakat sajátos szociológiai értelmükben használja, egy összefüggést a *társadalmi rétegződés* és a *társadalmi státus* fogalmai között! Pontot ér:
 - a. a két fogalom szociológiai értelmében vett használata **2 pont**
 - b. a kért összefüggés bemutatása **4 pont**
 - c. a kidolgozott szöveg koherenciája **1 pont**
 - d. a követelményben megjelölt terjedelemben való illeszkedés **2 pont**
- 4. Konkrét példával szemléltesse annak módját, ahogyan az egyenlő felek csoportja befolyásolja tagjainak viselkedését! **6 pont**
- 5. Érvekkel támassza alá azt az állítást, mely szerint a *kommunikációs eszközök tekintetében a kortárs társadalom jelentős változás küszöbén áll!* **6 pont**